

Sygn. akt

III AUa 343/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **25 września 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda (spr.)
	Sędziowie:	SSA Alicja Podczaska SSA Ewa Madera
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **25 września 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **M. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **4 marca 2014 r.** sygn. akt **III U 1110/13**

I. **oddala apelację ,**

II. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału**

w R. na rzecz wnioskodawcy M. S. kwotę 120 zł (słownie : sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym .

Sygn. akt III AUa 343/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 września 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t. jedn. Dz. U. 2009 nr 153 poz. 1227) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił M. S. prawa do emerytury, ponieważ nie udowodnił piętnastoletniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Do powyższego okresu organ rentowy nie uwzględnił zatrudnienia w Zakładach (...) w N. w okresie od 4.12.1969 r. do 31.12.1995 r.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Odpowiadając na odwołanie, organ rentowy domagał się jego oddalenia, podnosząc że wnioskodawca nie przedstawił świadectwa pracy w warunkach szczególnych, a jego stanowiska pracy nie figurują w zarządzeniu nr 16 Min. Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 31.03.1988 r. Organ rentowy podkreślił, że także zgodnie z zapisami, zawartymi w wykazie A, dziale X, załącznika do rozporządzenia RM z dn. 7.02.1983 r. pracami zaliczonymi do prac w warunkach szczególnych są tylko prace wykonywane bezpośrednio przy uboju zwierząt oraz utylizacji surowców zwierzęcych, nie zaś przy produkcji wędlin.

Wyrokiem z dnia 14 marca 2013 r., sygn. akt III U 1204/12, Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że M. S., ur. (...), był zatrudniony w Zakładach (...) od 4.12.1969 r. do 31.12.1995 r. i pracował kolejno na stanowiskach: stażysta – wędliniarz, wędliniarz, mistrz, starszy mistrz i starszy mistrz główny w oddziale produkcji wędlin, specjalista ds. promocji w dziale marketingu i kierownik działu detalu. W całym okresie zatrudnienia wnioskodawca pracował w peklowni, która była integralną częścią działu produkcji wędlin. Dalej Sąd ustalił, że w okresie od 17.06.2000 r. do 4.09.2012 r. wnioskodawca był zatrudniony w Zakładach (...) Sp. z o.o. w T.. W ocenie Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że wnioskodawca w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze pracował w warunkach szczególnych, wykonując czynności bezpośrednio przy uboju zwierząt.

W apelacji od powyższego wyroku wnioskodawca domagał się jego zmiany i przyznania prawa do emerytury, zarzucając: sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału i ustalenie, że wnioskodawca w latach 1970 – 1994 nie wykonywał pracy peklowacza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy; naruszenie prawa materialnego - §19 ust. 1 i 2 rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w zw. z rozporządzeniem RM z 4.05.1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia, w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, poprzez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie faktu, że w Dziale X pkt. 6 wykazu, stanowiącego załącznik do w/w rozporządzenia z 1979 r. wskazano pracę w solarniach i peklowniach; a także poz. 8 w dziale X wykazu A z rozporządzenia z 7.02.1983 r., poprzez błędną wykładnię i uznanie, że praca peklowacza nie jest pracą bezpośrednio przy uboju zwierząt.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 18 września 2013 r., sygn. akt III AUa 513/13, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Tarnobrzegu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd II instancji naprowadził, że zachodzi potrzeba wyjaśnienia, czy wnioskodawca wykonywał rzeczywiście pracę peklowacza, czy też wędliniarza. Ponadto Sąd zwrócił uwagę na konieczność poprawnej wykładni pojęcia: „pracy przy uboju zwierząt”, przy założeniu, że pracę wnioskodawcy rozpatrywać należy, jako etap produkcyjny uboju zwierząt. Natomiast odnosząc się do okresu zatrudnienia na stanowiskach: mistrz i starszy mistrz, Sąd odwoławczy zalecił jego analizę pod kątem możliwości zakwalifikowania jako pracy wymienionej w pkt. 24, działu XIV, wykazu A.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu wyrokiem z dnia 4 marca 2014 r., sygn. akt III U 1110/13, zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach

szczególnych, począwszy od dnia 5 września 2012 r. oraz zasądził od ZUS Oddziału w R. na rzecz wnioskodawcy kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd uzupełniając dotychczasowe ustalenia, przyjął że wnioskodawca przyjmował mięso z ubojni i pobierał materiały do sporządzania solanek: sól, saletrę, następnie ważył mięsa, przygotowywał solanki i peklował. Po zmianie angażu na stanowisko mistrza i starszego mistrza wnioskodawca wykonywał nadal tą samą pracę, a nadto nadzorował pracę 10 pracowników działu peklowni, którzy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmowali się peklowaniem mięsa. Celem oceny, czy zatrudnienie wnioskodawcy było pracą w warunkach szczególnych, Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego z zakresu bhp, który stwierdził, że pomimo nazwy stanowiska pracy wnioskodawcy – wędliniarz, wykonywanie prac związanych z peklowaniem mięsa, polegające na przyjmowaniu mięsa do peklowni, ważeniu, sprawdzaniu jakości, przygotowywaniu solanek i mieszanek do peklowania i wydawaniu mięsa po procesie peklowania do produkcji wędlin to praca w warunkach szczególnych, określona w wykazie A, dziale X, poz. 8 – prace wykonywane bezpośrednio przy uboju zwierząt oraz w załączniku nr 1, dział X, poz. 8 pkt. 5 zarządzenia. Z kolei okres pracy na stanowisku mistrza i starszego mistrza w ocenie biegłego może być kwalifikowany jako praca wymieniona w wykazie A, dziale XIV, poz. 24 – kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko – techniczny oraz w załączniku nr 1, dział XIV, poz. 24 pkt. 1 zarządzenia MRLiGŻ.

W apelacji od powyższego wyroku organ rentowy wniósł o jego zmianę i oddalenie odwołania, zarzucając naruszenie: art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 2 i § 4 rozporządzenia RM z 7.02.1983 r., poprzez uznanie, że w okresie od 1.05.1970 r. do 30.09.1980 r. i od 1.10.1980 r. do 28.02.1994 r. wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych, a także art. 98 § 1 i 3 kpc, w zw. z § 2 ust. 1 i 2 i § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...), przez przyjęcie, że w okolicznościach sprawy zasadne jest zasądzenie kosztów według sześciokrotnej stawki.

W odpowiedzi na apelację organu rentowego, wnioskodawca wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu, ponieważ zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu jest trafny i nie narusza prawa.

Przedmiotem sporu w sprawie była ocena uprawnień M. S. do emerytury w obniżonym wieku, a to w związku z zatrudnieniem w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2009 nr 153 poz. 1227), a w szczególności zakwalifikowanie okresu pracy w Zakładach (...) w N. w okresach od 1.05.1970 r. do 30.09.1980 r. i od 1.10.1980 r. do 28.02.1994 r. jako zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W oparciu o przeprowadzone szerokie postępowanie dowodowe i zgromadzony obszerny materiał dowodowy, a to: zeznania świadków, wnioskodawcy, akt osobowych wnioskodawcy i świadka M. K., opinię biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, Sąd I instancji przyjął, że wnioskodawca, zatrudniony na stanowiskach: wędliniarza, a następnie mistrza i starszego mistrza w dziale produkcji wędlin pracował w warunkach szczególnych.

Ustalenia powyższe Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w pełni podziela, gdyż znajdują one potwierdzenie w materiale dowodowym, którego sędziowska ocena – pomimo zgłoszonych przez organ rentowy w apelacji zastrzeżeń, nie budzi wątpliwości. Zeznania słuchanych w sprawie świadków, jak i samego wnioskodawcy dowodzą, że wnioskodawca będąc zatrudnionym w Zakładach (...) w N. na różnych stanowiskach, przez cały okres zatrudnienia faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę polegającą na konserwowaniu mięsa, przez wstrzykiwanie solanek tj. pracę peklowacza. Stanowisko peklowacza zakwalifikowane zostało w treści zarządzenia Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r., jak i uprzednio obowiązującego zarządzenia nr 55 z dnia 14 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach (Dz.U. MR i GŻ nr 3 poz.7) jako stanowisko pracy bezpośrednio przy uboju zwierząt. Z kolei stosownie do treści rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach (Dz.U. nr 8 poz. 43 ze zmianami), na podstawie którego wydane zostały powołane wyżej zarządzenia – jako akty wykonawcze, praca wykonywana bezpośrednio przy uboju zwierząt jest pracą w szczególnych warunkach (dział X poz. 8).

Analiza zakresu pojęcia: „pracy bezpośrednio przy uboju” była przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, który stwierdził, że mieści ono w sobie zarówno czynności przed ubojem, jak i po jego dokonaniu z zachowaniem rozsądnego związku czasowego i czynnościowego pomiędzy poszczególnymi etapami (wyrok SN z dn. 25 marca 2014 r., I UK 335/13, Lex1477425).

Przypomnieć w tym miejscu należy, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzanej mu pracy i jej wykonywanie w warunkach określonych w § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43), a więc stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy).

Sąd Apelacyjny zauważa, iż podnoszona przez organ rentowy w apelacji polemika z oceną dowodów nie znajduje poparcia w postawie procesowej pozwanego. Argumentacja ZUS nie była wykazywana w toku procesu poprzez zgłoszenie ewentualnych dowodów zaprzeczających twierdzeniom wnioskodawcy, jak i przywołanym przez niego tezom dowodowym. Podkreślić wypadnie, iż wszelkie czynności dowodowe były podejmowane przez Sąd pierwszej instancji przy biernej postawie organu rentowego. Tymczasem odwoławcze postępowanie ubezpieczeniowe z punktu widzenia zasad procedury cywilnej jest postępowaniem cywilnym, w którym zasadą jest kontrydiktoryjność i wynikający z niej wymóg aktywności dowodowej strony pragnącej wykazać podnoszoną przez siebie tezę. Tego typu działaniami organ rentowy nie wykazał się w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Za w pełni uzasadnione i uwzględniające kryteria z art. 109 § 2 kpc uznać należy rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie kosztów zastępstwa procesowego. Zważywszy na fakt, że w toku całego postępowania przed sądami obu instancji pełnomocnik wnioskodawcy podejmował liczne czynności w postępowaniu dowodowym, każdorazowo był obecny na rozprawach, zgromadzony został obszerny materiał dowodowy, którego analiza przez pełnomocnika poprzedzała sporządzenie apelacji w sprawie, zasądzenie za obie instancje wynagrodzenia w wysokości sześciokrotnej stawki minimalnej, nie jawi się jako nadmiernie wygórowane.

W tej sytuacji należało w postępowaniu odwoławczym w zupełności podzielić ustalenia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu, że wnioskodawca wykazał piętnastoletni staż pracy w warunkach szczególnych i spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku, zgodnie z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z podanych przyczyn orzeczono, jak w punkcie I sentencji na podstawie art. 385 kpc. O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie art. 98 kpc w związku z § 12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013, poz. 490).

(...)

(...)

(...)